



TIMRÅ KOMMUN
Kultur- och teknikförvaltningen

Mål för skogsskötsel och naturvård i Timrå kommun



Antagen av kommunfullmäktige 2012-09-24 § 109

Skogsbrukets mål

- Bedriva skogsbruk enligt reglerna för miljöcertifiering enligt FSC-standard.
- Bevara och utveckla den biologiska mångfalden i skogsekosystemet.
- Tillgodose behovet av rörligt friluftsliv.
- Utgöra markreserv för framtida tätortsutveckling.
- Förvalta skogstillgångarna så att en hög och varaktig tillväxt bibehålls som kan ge en god ekonomisk avkastning.

Skogstillgångar (2012)

”Mål för skogsskötsel och naturvård i Timrå kommun” avser all skogsmark som ägs av Timrå kommun.

Den mark som redovisas i Timrå kommuns skogsbruksplan är mark som ligger utanför detaljplanelagt område. Den totala arealen i skogsbruksplanen är ca 1.300 ha varav ca 830 ha är produktiv skogsmark.

Därutöver finns ca 300 ha kommunala naturreservat, Åstön och Fågelsången, samt ett Natura 2000-område på 13 ha (Tolvösanden) som sköts enligt fastställda skötselplaner.

Enligt skogsbruksplanen är det totala virkesförrådet ca 96.000 m³sk och produktionsförmågan är 5,2 m³sk per ha. Gran utgör 37%, tall 34% och löv 29% av virkesförrådet. Den årliga avverkningsnivån utgör disponibel tillväxt +-25%. Största arealerna av skogsinnehavet finns i Hamsta, Fröland, Vivsta och Norrberge. De flesta av dessa områden samt en del små skiften finns nära tätorterna Timrå centrum, Sörberge, Bergeforsen och Söråker.

Närheten till skogarna ger goda förutsättningar för ett rörligt friluftsliv med t ex motionsanläggningar och tillgång till skog för allmänheten. De flesta skolor i kommunen är belägna intill ett skogsområde. Skogsbruket begränsas dock av friluftslivets tillgång till skog samt att vissa skogsbestånd även används som skydd för att minska insyn och buller från vägar och flygplats.

Skogsbruksfastigheterna förvaltas av kultur- och tekniknämnden och naturreservaten av miljö- och byggnadsnämnden.

Skogsbrukssystem

Timrå kommun sköter sin skog i enlighet med den svenska FSC-standard för skogsbruk och är ansluten till Skogssällskapets gruppcertifiering för FSC (Forest Stewardship Council). FSC-systemet gör det möjligt att urskilja träprodukter som kommer från ansvarsfullt skogsbruk som ger mervärde för de som brukar idag och i framtiden. Standarden grundar sig både på principer för hållbar utveckling och ständiga förbättringar inom skogsbruk och spårbarhet inom handel och bearbetning av de företag som använder träprodukter från certifierade skogar.

Den skogsbruksplan som finns gäller för 10 år. Planen uppdateras årligen för att ge en aktuell bild av skogsinnehavet. En skogsbruksplan är i första hand en inventering och registrering av skogsmarken, skogstillståndet och åtgärdsbehovet. Den är en vägledning för beslut om skogliga åtgärder och investeringar.

I planen beskrivs alla bestånd och de sköts utifrån deras naturliga förutsättningar. Bestånd med höga naturvärden avsätts för fri utveckling eller sköts på ett sätt som gynnar biologiskt mångfald. I ett bestånd där ett produktionsskogsbruk delvis kan bedrivas tas större hänsyn än i ett rent produktionsbestånd. Detta är exempelvis skogar med höga sociala värden, som rekreationsskogar där man vill behålla en viss trädbeklädnad, medan plockhuggning är motiverat för att behålla en öppen skog som besökare gärna vandrar i. Fornlämningar och andra kulturvärden värnas alltid vid alla åtgärder i skogen.

Främmande trädslag, gödsling och bekämpningsmedel

Främmande trädslag ska inte användas i kommunens skogsbruk. Gödsling med konstgödsel ska inte förekomma. Försök eller projektverksamhet med andra gödselprodukter, t ex pelleterat slam eller aska från värmeverk prövas från fall till fall. Bekämpningsmedel är endast tillåtet vid plantering om det är förenligt med FSC-reglerna och ska prövas av kommunens miljönämnd.

Sällsynta och hotade arter

I arbetet med att identifiera och skydda sällsynta och hotade arter övervakas och sköts de kända områdena med sällsynta och hotade arter med målsättningen att dessa ska bevaras och populationerna om möjligt ska öka i antal. Skogarna har inventerats med avseende på skyddsvärda skogar och dessa har avsatts som exempelvis nyckelbiotoper. När nya fynd av sällsynta och hotade arter görs dokumenteras dessa.

I planeringen inför en skogsbruksåtgärd ingår att bestånden inventeras och en naturvärdesbedömning görs. Om sällsynta och hotade arter hittas i beståndet avgränsas dessa oftast med en hänsynsyta. Om beståndet i övrigt har värdefulla strukturer övervägs att helt avsätta beståndet från skogsbruksåtgärder. För åtgärder där det kan finnas sällsynta eller hotade arter ska samråd ske med miljö- och byggkontoret.

Produktionsskog

Produktionsskogen utgör den areellt största delen av skogsmarksinnehavet. Produktionsskogen sköts utifrån beståndens naturliga förutsättningar, vilket medför att trädslagsval vid plantering väljs utifrån vad som naturligt förekommer på växtplatsen. Detta ger en variation i trädslag i landskapet. Även inom bestånd främjas variation i trädslag genom att exempelvis lövträd sparas i viss utsträckning i barrskogar.

Tätortsnära skog

Den tätortsnära skogen utgörs av träd, trädsamlingar eller skogsområden i omedelbar anslutning till bebyggelse. Den har ett estetiskt värde för de närboende och utgör viktiga områden för närrekreation.

Boende intill grönområden kontakter i regel kommunen då man vill att något eller några träd ska tas bort. Det kan exempelvis gälla beskuggning eller nedfall av barr eller löv på den egna tomten. Att avverka och transportera bort enstaka träd är kostsamt och sannolikt finns flera träd i området som behöver tas bort. Avverkningar och andra åtgärder ska därför i möjligaste mån ske områdesvis och vid samma tillfälle. Boende ska dock kunna få besked om när i tiden åtgärder planeras utföras inom ett specifikt område.

I skötseln av tätortsnära, trädbärande grönområden ska viss hänsyn tas till närboendes åsikter och skötseln anpassas så långt som möjligt till olika önskemål. I regel föregås avverkningar av skriftlig information till närboende. Varje område av tätortsnära naturmark är inte det andra likt och måste behandlas utifrån sina förutsättningar. Kommunens ansvarige för skötseln har dock tolkningsföreträde och avgör den slutliga utformningen av skötselåtgärderna. Ska ett område väsentligt ändra karaktär ska kommunens stadsarkitekt kopplas in.

I vissa situationer kan principen om områdesvis skötsel frångås. Framst gäller det träd som anses farliga för boende eller förbipasserande. Om kommunens ansvarige bedömer att ett träd kan utgöra en fara tas det ner oavsett behovet av skötsel i området i övrigt.

Rekreationsskog

Rekreationsskogen ska ge alla kommunens innevånare tillgänglighet till skogen för rekreation, friluftsliv och naturpedagogik. I rekreationsskogen är intäktskraven inte lika höga som i produktionsskogen utan skogens nytta för människorna väger tyngre. Här krävs ofta en mer specifik skötsel, som att skapa tillgänglighet och säkerhet, som i regel är mer kostnadskrävande.

Människors syn på skogen och hur den ska skötas varierar och kan många gånger vara helt olika. En variationsrik skog upplevs som mer tilltalande än en enförmig. Variationsrikedom kan finnas mellan bestånd, mellan arter, i trädåldrar osv. Detta gynnar den biologiska mångfalden och säkerställer samtidigt att flera människor kan uppleva och få sina behov tillgodosedda. Öppna och ljusa skogar uppfattas i regel som mer tillgängliga än tätvuxna och mörka. Äldre skogar med stora träd är mer intressanta än yngre. Barn å andra sidan vill gärna ha täta, snåriga ungsogar med god tillgång på kojbyggnadsmaterial. Framkomlighet i form av stigar, leder och kanske broar är en annan viktig faktor.

Lagar och förordningar som rör skogsbruket

Lagar och förordningar som rör skogsbruket är bl a Skogsvårdslagen, Miljöbalken, Lagen om kulturminnen och Kulturminnesförordningen. Certifiering av skogsbruket är ett frivilligt åtagande mellan skogliga aktörer och certifieringsorganisationerna och skall inte blandas ihop med lagstiftningen.

Skogsvårdslagens allmänna bestämmelser slå fast att skogen är en nationell tillgång som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn även tas till andra allmänna intressen. Den generella hänsyn som ska iakttas vid åtgärder är minimikrav. När det gäller större områden med höga naturvärden brukar de falla in under skyddsformer som nationalparker eller naturreservat. Även mindre områden kan lagskyddas genom bl a biotopskydd eller naturvårdsavtal.

I miljöbalkens 7:e kapitel finns bestämmelser om naturreservat, Natura 2000 och biotopskydd. På kommunens skogsmark finns två naturreservat (Fågelsången och Åstön), ett Natura 2000-område (Tolvösanden) och ett biotopskydd (Hamsta).

Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket höga naturvärden. Dessa skogar har egenskaper som gör att de har en nyckelroll för skogens missgynnade och hotade djur och växter. Nyckelbiotoperna har av Skogsstyrelsen inventerats sedan 1990 på all privat skogsmark. Under inventeringen har man också registrerat andra objekt som har naturvärden, utan att nå upp till samma kvalitet som en nyckelbiotop. Resultatet används till rådgivning och planering av insatser för naturvården.

I plan- och bygglagen är miljöfrågorna betydelsefulla. Inte minst när det gäller planeringen och säkerställandet av tätorternas grönområden.

Kulturminneslagen styr skogliga åtgärder inom fornminnesområden. Nationella miljömål påverkar skogsbruket, framförallt miljömålet Levande skogar. För Levande skogar är målet att skogen och mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.